

Сегін Л.

– кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету;

Ткаченко Є.

– старший викладач кафедри української мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету

УДК 378.091.26:811.163.1

**ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ
НА ЗАНЯТТЯХ ЗІ СТАРОСЛОВ'ЯНСЬКОЇ МОВИ**

У статті проаналізовано труднощі при вивченні старослов'янської мови, накреслено шляхи їх подолання і обґрунтовано перспективи доцільності створення та використання комп'ютерної програми «Тести», а також запропоновано частину тестових завдань.

Ключові слова: старослов'янська мова, тестові завдання.

Сегін Л.

– кандидат філологічних наук, доцент кафедри українського язика и литературы Донбасского государственного педагогического университета;

Ткаченко Е.

– старший преподаватель кафедры украинского языка и литературы Донбасского государственного педагогического университета

**ТЕСТОВЫЕ ЗАДАНИЯ
НА ЗАНЯТИЯХ ПО СТАРОСЛАВЯНСКОМУ ЯЗЫКУ**

В статье анализируются трудности при изучении старославянского языка, намечены пути их преодоления и обоснованы перспективы целесообразности создания и использования компьютерной программы «Тесты», а также предлагается часть тестовых заданий.

Ключевые слова: старославянский язык, тестовые задания.

Segin L.

– Candidate of Philological Sciences (PhD), Associate Professor of the Chair of Ukrainian language and the literature of Donbass State Teachers' Training University

Tkachenko Y.

– Senior Lecturer of the Chair of Ukrainian language and the literature of Donbass State Teachers' Training University

TESTS AT THE OLD SLAVONIC LANGUAGE CLASSES

The article analyses the difficulties at the language study of the old Slavonic language, the ways of overcoming them are fixed and perspectives of creating and using «Tests» software programme are grounded and the half of tests on phonetic material is proposed.

Key words: Slavonic language, tests.

Постановка проблеми. Старослов'янська мова – це важливий і один із найскладніших лінгвістичних курсів, який посідає важливе місце в системі підготовки студентів-філологів.

Проте незважаючи на важливість цього курсу, у викладанні та особливо при опануванні цієї дисципліни студентами-першокурсниками виникають труднощі, що зумовлено складністю предмета, відсутністю ґрунтовної підготовки тощо. Тому викладачі намагаються мати в своєму арсеналі та використовувати різні форми, прийоми та методи роботи, серед яких схеми, таблиці, тестові завдання, контрольні роботи.

Аналіз останніх публікацій.

Останнім часом з'явилося чимало праць з різних дисциплін, побудованих у вигляді тестових завдань [1; 2; 9 та ін.]. Як відомо, тестові завдання є одним із ефективних методів навчання та сприяють об'єктивному і всебічному оцінюванню рівня засвоєння матеріалу, саме тому на це велика увага звертається у всіх розвинених країнах. Тому вміння послуговуватися тестами як засобом перевірки лінгвістичних знань потрібні кожному вчителю, викладачеві, який дбає, щоб його заняття були насичені різними завданнями. Тести не менш важливі і для учнів та студентів, оскільки допомагають їх самоорганізації, саморозвитку, самоконтролю. Ці вміння є цінними з упровадженням зовнішнього незалежного оцінювання, а також для проведення поточного та підсумкового модульного контролю у формі тестового опитування у вузах.

Мета статті. Н. М. Маторіна вказує на доцільності застосування тестів [1, с. 226]. Зі свого боку додамо, що використання не тільки тестових завдань, але й вищезазначених та інших форм у комплексі «сприятиме кращому і швидшому засвоєнню матеріалу» [1, с. 226]. Такий підхід, на нашу думку, дасть змогу спростити складність матеріалу, підвищити якість засвоєння, сформуванню у студентів науково-обґрунтоване уявлення про основні відомості про старослов'янську мову, графіку, звукову систему та фонетичні процеси старослов'янської мови, основи морфологічної системи та синтаксису. Поставлена мета визначає необхідність розв'язання таких завдань: розробити систему тестових завдань з усіх вищеназваних тем; сприяти формуванню навичок самостійної роботи. У перспективі вбачаємо доцільність впровадженням комп'ютерних технологій при вивченні старослов'янської мови, зокрема створення і використання комп'ютерної програми «Тести», адже саме комп'ютерне тестування є ще не досить широко доступним та використовуваним способом перевірки знань.

Нижче подано частину тестових завдань з теми «Фонетика».

Нами запропоновано тестові завдання закритої форми, яка полягає в тому, що студенти мають обрати з переліку одну або кілька правильних відповідей, що передбачає перевірку їх елементарних знань, здатності відтворювати навчальний матеріал.

1. В якому слові є буква «юс малий»?
 - а) аби~;
 - б) врѣдѣ;
 - в) закл#ти;
 - г) мит@сь.
2. В якому слові є буква «єр»?
 - а) миль;
 - б) олѣи;
 - в) плиштѣ;
 - г) послѣ.
3. Який із наведених звуків позначався буквою «@»?
 - а) [ъ];
 - б) [и];
 - в) [ѣ];
 - г) [ѡ].
4. Який із наведених звуків позначався буквою «#»?
 - а) [ъ];
 - б) [ѣ];
 - в) [а];
 - г) [ѡ].
5. В якому слові є буква «юс великий»?
 - а) дѣвица;
 - б) кр@гѣ;
 - в) напр#шти;
 - г) смокг.
6. В якому слові чотири букви?
 - а) вѣжда;
 - б) оутро;
 - в) ~те;
 - г) ~моу.
7. В якому слові три букви?
 - а) ижде;
 - б) оувг;
 - в) тоу;
 - г) ~ю.
8. В якому слові кількість букв і звуків не співпадає?
 - а) гоудити;
 - б) грѣдѣ;

- в) зьль;
г) платаница.
9. В якому слові однакова кількість букв і звуків?
а) рһпий;
б) съл\;
в) ръжда;
г) крьмл".
10. Яке слово має букву, що позначає звук [ě]?
а) ~же;
б) "vh;
в) ~леһи;
г) һко.
11. Яке слово має букву, що позначає звук [q]?
а) земл\;
б) отроч#;
в) нелһпъ;
г) по\.
12. Яке слово має букву, що позначає надкороткий звук [o]?
а) пакг;
б) гръло;
в) голһмо;
г) онъде.
13. Яке слово має букву, що позначає звук [e]?
а) хот#тааго;
б) зми>;
в) б@детъ;
г) шьдъ.
14. Яке слово має букву, що позначає надкороткий звук [e]?
а) възли";
б) мирһ;
в) дъни;
г) неда.
15. Яке слово має букву, що позначає надкороткий звук [y]?
а) пламг;
б) пръсть;
в) нареченги;
г) разоуми~;
16. Яке слово має букву, що позначає надкороткий звук [i]?
а) разьно;
б) пръвъ;
в) имһх@;
г) добрһ.

17. Яке слово має букву, що позначає словосполучення [ja]?

- а) бѣхъ;
- б) >дро;
- в) hme;
- г) коупл".

18. В якому слові буква «юс великий йотований» позначає один звук?

- а) вѣско\;
- б) >згкъ;
- в) трьпл\;
- г) земл>.

19. В якому слові буква «ять» позначає два звуки?

- а) достоhние;
- б) обрѣтаахъ;
- в) ~терh;
- г) свѣшта.

20. В якому випадку буква «іже» позначає два звуки?

- а) старhi;
- б) миль;
- в) ² бгсть егда молѣаше с# единъ (Зогр. ев., Лк. IX);
- г) вѣлѣзъ пак| въ корабль. ³де на онъ поль (Зогр. ев., Мк. VIII).

21. В якому слові буква «юс малий йотований» позначає два звуки?

- а) вол>;
- б) строу>;
- в) сине\;
- г) ловл\.

22. У якому слові буква «юс малий йотований» позначає один звук?

- а) вѣс>;
- б) зна>;
- в) >згкъ;
- г) зми>.

23. У якому слові буква «юс великий йотований» позначає два звуки?

- а) вол\;
- б) глагол\штъ;
- в) лади\;
- г) клон\.

24. В якому слові три звуки?

- а) пи\;
- б) шта;

- в) ~н;
г) оубо.
25. В якому слові чотири звуки?
а) тоуждь;
б) оубои;
в) абь~;
г) аште.
26. В якому слові п'ять звуків?
а) тажде;
б) влһшти;
в) етеро;
г) црькг.
27. В якому слові шість звуків?
а) рожденъ;
б) оунии;
в) гръсть;
г) еоухи.
28. В якому слові сім звуків?
а) трьгоубь;
б) съзажда;
в) тръжиште;
г) еноурь.
29. В якому слові звуків менше, ніж букв?
а) вражда;
б) к\доу;
в) мирьскг;
г) мльчани~.
30. В якому слові звуків більше, ніж букв?
а) вражиин;
б) боуря;
в) обһма;
г) моти.
31. В якому слові однакова кількість букв і звуків?
а) дръжава;
б) вожд@;
в) лешти;
г) мльнии.

ПРАВИЛЬНІ ВІДПОВІДІ НА ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Номер завдання	Відповідь	Номер завдання	Відповідь	Номер завдання	Відповідь	Номер завдання	Відповідь	Номер завдання	Відповідь
1	в	8	б	15	в	22	а	29	а
2	а	9	б	16	а	23	в	30	а
3	г	10	б	17	в	24	г	31	г
4	б	11	а	18	в	25	а		
5	б	12	г	19	а	26	б		
6	б	13	а	20	а	27	а		
7	б	14	в	21	б	28	а		

Література

1. Маторіна Н. М. До питання про використання тестів на заняттях зі старослов'янської мови / Н. М. Маторіна // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : Научно-методический сборник. Выпуск XIX. – Славянск : СГПУ, 2010. – С. 226–238.
2. Сегін Л. В. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка, словотвір, морфологія: тестові завдання / Л. В. Сегін. – Слов'янськ : СДПУ, 2009. – 90 с.
3. Селищев А. М. Старославянский язык / А. М. Селищев. – М. : Изд-во М-ства просвещения РСФСР, 1951–1952. – Ч. 1. – 336 с. ; Ч. 2. – 206 с.
4. Симоненко А. Е. Задания к контрольной работе по старославянскому языку и методические указания по их выполнению (для студентов-заочников) / А. Е. Симоненко. – Донецк : ДонГУ, 1981. – 35 с.
5. Симоненко А. Е. Старославянский язык (Планы практических занятий по старославянскому языку) / А. Е. Симоненко. – Донецк : ДонГУ, 1981. – 33 с.
6. Симоненко А. Ю. Старослов'янська мова в схемах і таблицях / А. Ю. Симоненко. – Донецьк : ДонДУ, 1974. – 77 с.
7. Соболева Ю. Д. Старославянский язык. Введение. Фонетика / Ю. Д. Соболева. – Курск, 1975. – 107 с.
8. Станівський М. Ф. Старослов'янська мова / М. Ф. Станівський. – К. : Вища шк., 1983. – 262 с.
9. Українська мова. Тести. 5–12 класи : Посібник / За ред. Н. В. Гуйванюк. – К. : Видавничий центр «Академія», 2007. – 376 с.